

Fr Charles Buttigieg

“Qalilhom tixbiha oħra biex jurihom li għandhom jitolbu dejjem bla ma jaqtgħu.”

(Luqa 18:1)

Introduzzjoni

It-talb fit-tielet vangelu ta' San Luqa li hu l-awtur ukoll tal-Atti tal-Appostli, jiffirma tema importanti li tidher kullimkien fil-vangelu. Huwa juza varjeta kbira ta' kliem grieg li ghandu x'jaqsam mat-talb. Infatti t-talb jissemma madwar 65 darba fejn ghandna madwar 25 kelma differenti fosthom insibu: *deesis, proseuche, enteuxis; euchomai, aiteo u erotao*. Naraw diversi forom ta' talb: tpattija tad-dnubiet, bhala tfittxija ta' Alla; petizzjoni; ghajjnuna, ghall-fejqan, ta' fiducja, ringrazzjament, tifhir u glorja lil Alla.

Messagg Ċentrali

San Luqa jagħmel enfasi kbira fuq il-mumentu li fihom Ġesù talab, kif ukoll dawk il-mumentu li fihom Ġesù għallem dwar it-talb. Huma hafna dawk imbagħad il-personaġġi li huma marbuta ma' dan l-ispirtu tat-talb; insemmu lil Żakkarija; Elisabetta; il-Madonna; ix-xwejjah Xmun fit-Tempju u l-profetessa Anna. Insemmu fuq kollox it-tliet innijiet ta' talb per eċċellenza, il-*Benedictus* (1:68-79), il-*Magnificat* (1:46-55) u n-*Nunc Dimittis* (2:29-32) li huma tassew tifhir lil Alla għal kull ma għamel mal-poplu tiegħu. Insibu hafna messagġi ta' talb fil-kuntest tal-parabboli u

l-maħfra u l-hniena ta' Alla.

Ta' min jinnota ukoll ir-rabta kbira tal-fidi mat-talb: "Qalu l-Appostli lill-Mulej: 'Zidilna t-twemmin'" (17:5). Insibu wkoll it-talba ta' ringrazzjament tal-imgiddem: "Malli ra wiehed minnhom li fieq, reġa' lura jghajjat u jfahhar lil Alla, u ntefa' wiċċu fl-art f'riġlejh jizzih ħajr. Kien dan Samaritan." (17:15-16); kif ukoll ma nistghux ninsew it-talba tal-halliel it-tajjeb: "Ġesù, ftakar fija meta tiġi fis-saltna tiegħek" (23:42). Fl-ahhar tal-evanġelju San Luqa jkompli juri din l-importanza tat-talb billi jghid li l-Appostli wara raw lil Ġesù tiela' s-sema: "Hu u jberikhom infired minnhom u kien meħud fis-sema. Huma qimuh u reġġu lura lejn Ġerusalem b'ferħ kbir. U kienu joqogħdu dejjem fit-tempju jfahhru u jbieteru lil Alla" (24:52-53).

It-Talb ta' Ġesù

F'San Luqa naraw fuq kollox lil Ġesù li jitlob u allura jsir il-mudell għat-talb. Sa mit-tfulija tiegħu naraw li Ġesù jitlob kif juri lill-ġenituri tiegħu meta ntilef: "Għaliex qegħdin tfittxuni? Ma tafux li jiena għandi nkun fid-dar ta' Missieri?" (2:49). Wara li Ġesù tgħammed minn Ġwanni l-Battista fil-Ġordan, San Luqa jikteb ukoll li Ġesù: "...kien qiegħed jitlob, infetaħ is-sema, u niżel fuq l-Ispirtu s-Santu, għamla ta' ġisem bħal ħamiema, u nstema' lehen mis-sema: 'Int

Ibni l-maħbub, bik nitghaxxaq'" (3:21-22). Wara Ġesù jerhilha għall-erbghin jum ta' irtir: talb, tħejjija u tiġrib fid-deżert.

San Luqa jinnota wkoll li wara jum twil ta' ħidma Ġesù: "... kien jerhilha għal xi post imwarrab u joqgħod jitlob" (5:16); u wara li għadda l-lejl kollu jitlob, għażel lit-tnax-il appostlu: "F'dawk il-jiem hareġ lejn l-gholja biex jitlob, u għadda l-lejl jitlob lil Alla. Filgħodu sejjah id-dixxipli tiegħu u għażel tnax minnhom, li semmihom appostli." (6:12-13). Meta għallem lill-appostli jitolbu, huwa kien jitlob qabel: "Kif kien fi mkien jitlob, x'hin waqaf, qallu wiehed mid-dixxipli tiegħu: 'Mulej, għallimna nitolbu, bħalma għallem Ġwanni d-dixxipli tiegħu" (11:1). Anke San Luqa juri lil Ġesù fuq is-salib jitlob: "Missieri, f'idejk jien nerħi ruħi" (23:46) li tirrifletti l-kliem tas-Salm 31:5.

Ġesù jgħallem dwar it-Talb

Ġesù f' San Luqa jgħallem it-talb, fuq kollox jibda mill-Appostli billi jgħallimhom it-talba tal-Missierna fil-kuntest tal-Vjaġġ lejn Ġerusalem (11:2-4; ara ukoll Mt 6:9-13). Ġesù jgħallem ukoll biex jitolbu għall-maħfra: “bierku lil dawk li jisthukom, itolbu għal dawk li jqassu fuqkom” (6:28). Jgħallimhom ukoll biex il-ħidma u s-saltna ta' Alla tkompli tikber: “Il-ħsad kbir, imma l-ħaddiema ffit; itolbu mela lil sid l-ħsad biex jibgħat ħaddiema għall-ħsad tiegħu” (10:2). Il-ħtieġa li jitolbu dejjem narawha fil-kuntest tat-tixbiha tal-ħabib li mar jitlob lil ħabibu f'nofs ta' lejl: “Għalhekk

nghidilkom: itolbu u jinghatakkom: fittxu u ssibu; ħabbtu u jifthulkom” (11:9), u fit-tixbiha l-oħra tal-armla u l-imħallef (ara 18:1-8). U qabel l-aħhar cena proprju Ġesù jkompli jhegġiġhom sabiex jitolbu dejjem: “Mela ishru dejjem u itolbu biex ikun jisthoqqilkom taħarbu dan kollu li għandu jiġri u tieqfu quddiem Bin il-Bniedem” (21:36). It-talb fuq kollox irid ikun wiehed umli u sinċier u mhux għal għajn in-nies, kif naraw fil-parabbola tal-fariżew u l-pubblikan f' 18:9-14.

Konkluzjoni

Il-vanġelu ta' San Luqa jibda mela bit-talb fit-tempju ta' Żakkarija u jispiċċa bit-talba ta' tifhir lil Alla fit-tempju

mill-Appostli u fiċ-ċentru tal-opra minn tiegħu nsibu t-Talba tal-Missierna. Din l-istruttura fit-tielet vanġelu turi l-qofol u l-importanza tat-talb li huwa dejjem imnebbaħ mill-Ispirtu ta' Alla li mexxa lil Ġesù u lill-Appostli u li għandu wkoll imexxi lilna fit-triq tat-talb.

Biblijografija

BOTTINI, G.C., *Introduzione all'Opera di Luca. Aspetti teologici*, Studium Biblicum Franciscanum Analecta 35, Jerusalem 1992.

CONZELMANN, H., *The Theology of St. Luke*, Philadelphia (PA) 1981.

FAUSTI, S., *Una Comunità legge il Vangelo di Luca*, Bologna 2001.

JOHNSON, L.K., *Gospel of Luke*, Sacra Pagina 3, Collegeville (MN) 1991.

POWELL, M.A., *What are they saying about Luke?*, New York 1989.

